

PRAWA DZIECKA – SKĄD SIĘ WZIĘŁY?

W XIX wieku w Stanach Zjednoczonych powstały pierwsze organizacje mające na celu ochronę dzieci przed przemocą. Przyczyniła się do tego historia ośmioletniej Mary Ellen Wilson z Baltimore, która była ofiarą przemocy w rodzinie. Zaczęto wreszcie traktować najmłodszych obywateli jak pełnowartościowych ludzi, którzy jako osoby jeszcze niedorosłe potrzebują szczególnego traktowania, opieki i warunków życia dających możliwość pełnego i prawidłowego rozwoju. Stopniowo także w innych krajach zaczęły powstawać organizacje chroniące dzieci i walczące w imię ich praw.

Po raz pierwszy prawa dziecka zapisano w Deklaracji Genewskiej z 1924 roku. Najważniejszym jednak dokumentem określającym prawa dziecka jest Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona w 1989 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. Jest to pierwszy międzynarodowy dokument dotyczący dzieci, który uwzględnia ich prawa i wolności osobiste.

Polska była inicjatorem i pomysłodawcą powstania Konwencji i ratyfikowała ją w 1991 roku. Do chwili obecnej do przestrzegania Konwencji o Prawach Dziecka zobowiązały się 192 państwa. W Polsce poza Konwencją aktami prawnymi gwarantującymi prawa dziecka są: Konstytucja RP i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Prawa dziecka

Najważniejsze prawa dziecka, na podstawie danych Konwencji Praw Dziecka ONZ z 1989 r.

Dziecko ma prawo:

- Życie** (Żyć)
- Posiadać tożsamość – obywatelstwo, imię i nazwisko, powiązania rodzinne
- Być kochane przez rodziców (bez względu na to, czy mieszkają razem czy osobno)
- Być wychowywane przez rodziców (o ile jest to dla niego dobre)
- Znać swoich rodziców (w Polsce nie dotyczy to dzieci adoptowanych)
- Pozostawać w jednakowych kontaktach z każdym z rodziców, w przypadku, gdy rodzice nie mieszkają razem
- Mieć wolność w wyrażaniu swoich opinii i poglądów, a także przekonań religijnych
- Rozwijać się psychicznie i fizycznie (na rodzicach lub opiekunach spoczywa obowiązek zapewnienia mu dostępu do nauki, ochrony zdrowia, pogłębiania zainteresowań i zdolności, a także zapewnienia dobrych warunków bytowych)
- Być chronione przed przemocą, wyzyskiem, zaniedbaniem i poniżającym traktowaniem (prawo do nietykalności osobistej)
- Mieć poczucie poszanowania jego godności i prywatności (m.in. poprzez nienaruszanie tajemnicy korespondencji)
- Nie być zmuszane do pracy

Wszystkie sprawy w sądach i urzędach, dotyczące dzieci, powinny uwzględniać najpierw ich dobro, a potem interesy dorosłych.

Zródło: Konwencja Praw Dziecka, Thinkstock
Infografika: PAPiM, Sitkiewicz.wp.pl ©